

FILLS I FILLES DEL DIANA

Entre la primavera del 1976 i l'estiu del 1977, la Rut va estar-se a la Universitat de Barcelona, matriculada en una facultat que no li interessava gens, només per tenir tranquils els pares. Aviat faria divuit anys i estava eufòrica. Després de les grans manifestacions del mes de febrer, la sensació que experimentava, com tanta altra gent, era que en aquell moment podia passar de tot. Mort el dictador, l'Estat franquista es desfeia. Davant l'estupefacció de tothom, s'estava fent l'harakiri sense que hi hagués un règim nou que el substituís. Tot era possible. Per als col·lectius de marginats, per a Catalunya com a nació, per a ella com a dona...

Tot el dia era al carrer. Al maig va estar clavada al paranimf de la Universitat, gairebé hipnotitzada, durant les Jornades Catalanes de la Dona. Es pensaven que serien un grapat i, després, se n'hi van apuntar milers. La Rut també va cridar tot aixecant els braços i fent el triangle amb els dits polze i índex de les dues mans. Es va fer feminista. A principis d'estiu va acompanyar la Marxa de la Llibertat per uns quants pobles

de la Costa Brava i, a principis de setembre, va ser a la gran manifestació de Sant Boi. Es va fer activista. La primavera següent no va donar l'abast. Va celebrar el seu dinovè aniversari veient *The Rocky Horror Show* al Teatre Romea i es va morir de gust i d'ansia. I va voler ser actriu. Va anar a la primera manifestació de l'Orgull Gai i va acabar amb la llengua bellugadissa d'una noia molt bonica enfonsada gairebé fins a la seva campaneta. I se'n va fer defensora, de l'orgull gai en general... i de la noia en particular. La gent de l'espectacle va recuperar l'antic Cine Diana, en ple Barri Xino, i el va convertir en el Saló Diana, «una casa de barrets al servei del poble», vint-i-quatre hores seguides d'espectacle, gratis. Punk. Contracultura. Entrada pel carrer Sant Pau, amb sortida pel carrer Tàpies, on hi havia les cases de barrets de debò. Petons robats amb gust de cervesa. Va anar a totes i cadascuna de les propostes del Saló Diana, que incloïen teatre, dansa, música... A l'estiu va anar a les Jornades Llibertàries, al parc Güell. Pel retrobament de la vella acràcia, deien. Li va semblar com un somni. L'Estat continuava sense reaccionar. Barcelona es va omplir de banderes vermelles i negres. Va participar en una manifestació a favor de l'amnistia dels presos anarquistes i dels comuns. Es va fer anarquista.

Ho volia tot. No sabia res. No donava l'abast.

Va ser llavors, en una de les maratons artístiques del Saló Diana, que va conèixer en Gunther. Era el noi més lleig del món. Devia tenir uns vint-i-cinc anys

i era estranyament atractiu. Amb els seus dos metres d'alt, els seus probables cent vint o cent trenta quilos de pes i la seva corpulència animal, en Gunther era impressionant. La seva cara de celles prominents i nas gros i aixafat provocava estralls de morbositat i desig entre els organitzadors i espectadors del Saló Diana de tots dos sexes. En Gunther atreia com un imant. L'Àgatha, l'amiga de la Rut, opinava que era com una criatura sorgida del laboratori d'un doctor boig que hagués volgut recrear un home prehistòric:

—És clavat a un home de Neandertal! Ho he buscat a l'enciclopèdia. Ara ja sabem que els neandertals es van barrejar amb els *sapiens* que arribaven de l'Àfrica. En van néixer híbrids. I quan els neandertals van desaparèixer, va quedar-ne una petitíssima petja en el sistema genètic dels *sapiens*. Els humans actuals tenim un tant per cent de neandertal. En Gunther el deu tenir altíssim!

—I què? En qualsevol cas, té consciència de classe i ànim reivindicatiu —li responia la Rut, tota conscienciada.

A més, ella es fixava més aviat en la seva pell blanca i delicada, gairebé femenina, i els ulls verds clars, càlids.

En Gunther era llicenciat en història, però volia triomfar al món de l'espectacle. Al Diana, hi protagonitzava un monòleg, escrit per ell, en què es presentava així: «Jo soc el malson, la criatura...». I s'assimilava a la de Frankenstein. No tant per l'aspecte físic (de se-

guida t'hi acostumaves) sinó per la banda moral, la del rebutjat. A partir d'aquí, repassava les injustícies d'aquest món derivades dels apriorismes, de l'odi i la por de la diversitat... I cridava a la revolta dels diferents, «els més damnats de tots els damnats de la terra», deia. Hi havia un punt culminant en què s'acostava al públic, que al Diana sovint seia per terra, triava dues noies, les aixecava una amb cada braç sense problema, com si fossin infants. Llavors les mirava alternativament als ulls, els clavava la seva mirada que venia de milions d'anys, acostava la cara gairebé fins a tocar la d'elles i cridava (amb esquitx de saliva inclòs) fent una mena de gemec mig animal: «Tu, no em voldries!»; i es girava a l'altra noia i xisclava: «I tu, tampoc!». Les noies, excitades, sempre acabaven xisclant «sí, sí, que et voldríem!». «Doncs feu-me un petó a la boca!». No totes l'hi feien. Però totes, després, l'esperaven a la sortida.

Era un home astoradorament inquietant, sobretot aquells dos ponts remarcats damunt les celles, que semblaven expellir una força terrible, animal, com un bou amb dues banyes capaç d'esclafar-te. I la Rut, una noia objectivament maca, també va sucumbir a aquella barreja morbosa de sensacions visuals, sentimentals i sensuals que provocava i se'n va enamorar perdudament.

De fet, es va adonar de seguida que no era pas l'única.

Una matinada que en Gunther ja havia actuat, es

van trobar sols darrere un paravent, al costat de l'escenari. Havien fumat un porro, a l'escenari els Barcelona Traction tocaven el seu jazz fusió, tan tranquil... La Rut repassava el cos d'en Gunther amb delicadesa i alhora precaució. Amb aquella cara tan estranya i aquelles mans tan grosses, de bon començament provocava una sensació rara, com de perill, de risc, com si estigués a punt de tenir lloc alguna mena de relació pervertida o contra natura. Com si fossin d'espècies diferents, però properes. Cavalls i ases. Tots dos drets, un al costat de l'altre, la boca de la Rut no li arribava gaire més amunt del melic. Hi havia pols, algun escarabat i un tros de moqueta polsegosa.

Aquella nit van fer l'amor i la Rut va deixar de ser verge.

Durant tres dies i tres nits, no van parar. La Rut ni es preocupava d'oferir excuses mínimament convincts als seus pares.

Caminaven junts pels carrers del barri i putes i macarrons, que ja el coneixien, s'apartaven al seu pas. En Gunther podia arribar a fer molta por. Semblaven la bella i la bèstia, pel carrer. En el seu pis minúscul del carrer d'en Roig, impregnat les vint-i-quatre hores de la ferum de greixos rancis, de col agra, que entrava des del celobert i de les aromes dolçotes de perfums barats que arribaven del carrer, parlaven de l'amor. I pujaven de nit al terrat a prendre la fresca i contemplar els estels.

Eren conscients que l'amor havia de ser lliure per-

què, si no, no era amor ni era res. Van arribar a l'acord que el que estava passant no havia de lligar-los de cap de les maneres. I que acceptar-ho no era cap drama. No havia de ser cap drama. I que l'amor lliure implicava no fer preguntes.

Quan feien l'amor, la Rut l'obligava a tancar els ulls i tot seguit li llepava les parpelles. Com aquella vegada, al principi, que havien sortit a passejar per separat. Ho feien sovint. Pel simple fet del gust de retrobar-se en un altre punt del barri o de la ciutat. Van caminar junts el carrer Conde del Asalto fins al Paral·lel i llavors es van separar. Van entrar al Poble-sec per dos llocs diferents. Amunt, en direcció a la muntanya. Sense saber si es retrobarien. Aquesta era la gràcia. Aquesta vegada es van trobar. La Rut va veure'l una mitja hora més tard assegut en un dels bancs de la placeta de davant del Molino. En Gunther, amb tot el seu volum, havia enfilat els peus al banc i s'agafava les cames amb els braços. La gent se'l mirava quan passava, com si estigués en exhibició. Ell, quiet, contemplava les aspes del molí, en aquell moment quietes. Ella es va emocionar, i hi va córrer. Li va cridar l'atenció. Ell es va tombar i li va clavar els ulls. La mirava però no la veia. En aquell moment es trobava molt lluny. La Rut va pensar que potser s'havia pres alguna cosa. A poc a poc, el noi va anar tornant. La Rut li va dir:

—Quan t'he vist t'he conegut.

—Que m'has conegut? Què t'empatolles? Quin mèrit té?

—T'he conegut, i t'he reconegut tot —va insistir ella.

—No t'entenc —va fer en Gunther, impacient.

—No la saps conèixer tota, una persona? Per exemple, fa un moment, en aquesta posició, sense que em veiessis, he gaudit de la visió de les teves mans ar-
rapant-se a les cames. Semblaves una estàtua. Però el més important és que, de les teves mans, un concret, he passat a veure la teva passió, un intangible.

Li agradava parlar-li així, de vegades, amb aquelles paraules arrogants i prepotents.

Per primer cop se la va mirar amb una certa atenció:

—Rut, que has fumat una mica d'herba? —va demanar-li, mig divertit.

—En circumstàncies així no em cal fumar res —va respondre-li ella.

—T'estàs posant sentimental?

—Sí, i tu no ho suportes, oi, Gunther?

—No.

—Ho sento. Si vols me'n vaig.

—No, dona, no... Limita't a ignorar-me.

Ignorar-lo? A ell? Si només faltava que un turista s'hi aturés davant i li fes una foto! Semblava una broma, però no ho era. Era impossible. I llavors va obligar-lo a tancar els ulls i tot seguit li va llepar les parpelles.

Uns quants dies més tard, en Gunther li va comunicar que en un termini d'una setmana s'incorporaria

a treballar amb una colla de firaires. Tenia un sentit veritablement obrer de la seva feina artística i fins i tot l'activitat del Saló Diana, si bé la respectava, opinava que no deixava de ser un entreteniment petitburgès per a senyorets que jugaven a revolucionaris. Els firaires li havien ofert de representar el seu monòleg i fer ruta per les festes majors dels pobles. Només li havien suggerit que rebaixés una mica el to reivindicatiu i que reforcés la qüestió estètica relacionada amb el seu aspecte físic, és a dir, que fes un pèl de por. A en Gunther no li va semblar que fossin exigències inassumibles i va acceptar sense dubtar-ho.

—És l'oportunitat de portar dignitat escènica a les fires itinerants. És la manera de capgirar el que provoca el meu aspecte físic: arribar a la bellesa des de la lletjor.

La Rut se'l va escoltar embadalida, encara marejada de gust per l'última sessió d'amor, però, alhora, ferida perquè en Gunther en cap moment l'havia previnguda de les seves intencions. Probablement, era una qüestió de coherència, pensava ella, que tothora se sentia sàvia i alhora idiota: en una relació oberta cal informar la parella dels següents passos a fer en la vida? Es va quedar trista, però. Només la va consolar saber que ell no s'oposava al fet que, sense buscar-ho, sense precipitar-ho, es poguessin arribar a trobar pel món, al llarg del recorregut dels firaires, igual que jugaven a trobar-se per Barcelona.

L'última nit van fumar una mica d'herba i es van

relaxar. La Rut fumava maria perquè li encantava l'olor. Era aquella mena de perfum el que l'embriagava de debò. En un programa nocturn, a la ràdio hi havia Freddie Mercury cantant *We are the Champions*. Es va concentrar en els cops de bateria. Intentava seguir-los prescindint de la melodia i de la veu. Clac, caclac, clac, caclac. Després, el piano, marcant el ritme. En Gunther, al seu costat, al sofà, escoltava la cançó mirant al sostre i movent els braços enlaire. Llavors, va agafar el cap de la Rut amb la seva manarra, podia agafar-l'hi tot, com si fos una pilota d'handbol. Podria petar-li el coll sense voler. Això, a ella, l'excitava d'allò més. Com altres vegades, va amorrar-li la cara a l'entrecuix i la Rut va continuar tota sola. Va començar a passar-li els llavis per damunt la bragueta tancada, només això.

Si *We are the champs*, per què te'n vas?

El seu era un amor tan petitburgès com el Saló Diana. En Gunther l'hi havia insinuat. Potser per això se n'anava.

Els llavis de la Rut eren prou molsuts perquè ell en notés la fregadissa a través dels pantalons. Va tancar els ulls. En Freddie Mercury esclatava, s'esgargamellava. Aquella herba era bona. No molestava gens, al contrari, ajudava. La Rut no s'havia punxat mai. Li feia, més que por, angúnia. Havia ajudat altra gent, amics, a punxar-se. Però ella, no. I en Gunther, tampoc. S'estimaven més un porro ben carregat i deixar-se anar. Com ara. O un àcid, com havien provat un parell de

vegades. *We are the champs*, uns collons. Va obrir-li la bragueta i va acabar la feina. Dolçament. Fins al final. Després, un petó amb regust d'esperma. I res més.

L'endemà el va ajudar a fer l'equipatge i el va acompanyar a l'estació de França. En Gunther li va prometre que, sense cap obligació, quan a ell li anés bé, li aniria donant pistes de per on parava.

La marxa del noi la va empènyer: era el moment d'anar-se'n de casa. Al final, també es va incorporar al projecte la seva amiga Àgatha.

Un vespre, la Rut es va interposar entre els seus pares i el televisor. Va treure el so, cosa que els va molestar sobremanera perquè estaven mirant i escoltant *Jazz vivo* a la segona cadena. Els va explicar tranquil·lament que se'n volia anar a córrer món amb una amiga, que no volia continuar estudiant, que no ho podrien impedir, que millor que s'hi possessin bé. Si ho feien així, donaria senyals de vida, els trucaria... Si no, se n'aniria igualment i no la veurien mai més.

El seu amor (petitburgès), un any i mig d'aprenent de revolucionària i l'assumpció de la seva feminitat la van empènyer:

—Vosaltres decidiu —va reblar.

I tot plegat, engegat amb aquell posat tan seriós per part d'ella, tan fineta.

Es van quedar petrificats. No s'ho esperaven. Per calmar-los, els va mentir una mica: que viatjaria amb una amiga, l'Àgatha, que ja la coneixien (això era cert), i que ja tenia una feina emparaulada, de caixera

del supermercat d'un càmping (això era mentida). I que no es preocupessin, que se sabia valdre per ella mateixa.

—Però, tornaràs? —va fer el seu pare.

—Us ho explico una altra vegada? —va fer la Rut, seca, amb les seves espadnyes de taló d'esparg que la feien més alta i el vestit de tirants amb la faldilla fins a mitja cuixa—. No tornaré. No me'n vaig de turisme, ni de viatge, me'n vaig de casa.

—Te'n vas amb un noi? —va preguntar la mare.

—Estàs ficada en política? —va preguntar el pare.

Va sospirar i va respondre que no a totes dues qüestions. Per sort, es van quedar tan bocabadats que no li van arribar a preguntar si se n'anava perquè ells no ho havien fet prou bé. No ho hauria suportat. Ni ells, tampoc. A la fi, ho van entendre i s'hi van resignar.

Una coneixença de les Jornades de la Dona li va aconsellar que demanés l'emancipació per via notarial i, un cop emancipada, es gestionés el passaport.

Així ho va fer. Tot plegat va durar un parell de mesos i, mentrestant, mantenia el contacte amb en Gunther com podia. Va rebre'n unes quantes postals, molt eixutes, de pobles pintorescos d'Espanya. Quan finalment va tenir el passaport a la mà, va utilitzar per primer cop el sistema de fuga que després, al cap dels anys, repetiria i que sempre li havia funcionat prou bé: anunciava que se n'anava, afegia que no sabia quan, però molt aviat. I s'escapava aquella mateixa nit, per sorpresa.

Duia una motxilla, el carnet d'estudiant, el DNI, el passaport i trenta mil pessetes que havia estalviat. Amb l'Àgatha, van comprar un Interrail i van agafar un tren de matinada en direcció sud. En Gunther i la fira estaven en algun lloc d'Andalusia. No tenien pressa. Se sentien lliures. A ella, el simple fet de córrer una aventura que l'acostava al seu amor l'embriagava. Van trigar un mes bo a trobar-lo. No acabaven de coincidir, les comunicacions eren dolentes, es guiaven per la programació que ell mateix li havia donat abans de marxar. Però quan arribaven a un poble ja se n'havien anat. Van atrapar-lo pels voltants de Castelló, ja de retorn. Feia més de tres mesos que no el veia i el va trobar molt canviat. No va poder evitar de llençar-se-li al coll i eixancarrar-se-li de cames entorn de la cintura. Amb aquell gegant, era l'única manera de fer-ho. Ell li va respondre fredament.

—No em pensava que vindries —li va dir.

—Per què no havia de fer-ho? Que no havíem quedat així?

—No. —La Rut gairebé es va posar a plorar.— Per què plores? La idea era voltar pel món i trobar-se o no... No volíem viure un amor petitburgès. No plores, hòstia!

La Rut recordava quan, embriagada de tot, però sobretot de sentiment, havia acceptat, fins i tot apassionadament, que la més gran mostra d'amor era permetre que l'altre marxés. Per no caure en el ridícul. Ni en la banalitat. Ho havien discutit tant i tant, endins

de la nit. I ell s'hi havia agafat fort, al final: «No podràs aconseguir deixar d'estimar-me, però sí arribar a proclamar orgullosament, t'estimo, per això et deixo». «No ho veig clar», li va dir la primera vegada que en van parlar. «Doncs ho hauries de veure», va respondre-li amb fermesa. I per això se n'havia anat amb els firaires.

Llavors la Rut va fer el més indigne, el que s'havien promès que no farien mai, però no ho podia suportar, li havia costat molt trobar-lo, tot plegat era molt més dur del que s'esperava.

—Hi ha algú més? —li va preguntar.

En Gunther se la va mirar, primer amb sorpresa; després, endevinant la vergonya que ella devia estar passant, amb commiseració. Des de l'interior de la caravana de la dona barbuda va començar a sonar *Somebody to love*, de Queen, una cançó que feia mesos que no parava de sentir-se. Però a ella va semblar-li nova, semblava fet expressament. Qui l'hi deia a qui, que calia *somebody to love*?

—Preguntar si hi ha algú més vol dir que n'admetes la possibilitat. Això està bé. Però és una manera de pensar antiga, rànica. I no t'ho respondré, pensa el que vulguis.

I va desaparèixer en direcció a la seva caravana.

Aquella nit, l'Àgatha i la Rut van dormir en una fonda. Van discutir la qüestió. I van decidir quedar-s'hi.

L'endemà mateix van anar parlar amb el senyor

Masdefiol, l'amo d'aquella petita comunitat firaire. Les va llogar a canvi, pràcticament, de no cobrar. Havien de fer una mica de tot. És així com van passar a treballar per als Espectacles Masdefiol. Quan en Gunther se'n va assabentar, es va enfadar molt. I encara es va enfadar més quan la Rut, amb la millor de les voluntats, li va preguntar:

—I el teu monòleg, com va?

—No hi ha monòleg —va contestar, sec.

La realitat era que en Gunther feia de criatura monstruosa a la casa del terror. Del seu monòleg pràcticament no en quedava res. I això l'avergonyia molt, tot i considerar molt digna, segons deia, la feina que estava fent. Però la Rut veia que per dins se sentia molt frustrat. No entenia ben bé què havia passat, es meravellava de la rapidesa amb què en Gunther havia canviat.

Els Espectacles Masdefiol eren una mena de conglomerat firaire artísticorecreatiu, un romanent d'una altra època. Oferien parada de tir al blanc, tómbola, lloc de begudes i entrepans, passejades per a nens i nenes damunt d'un cavall engalanat, i l'oferta estrella: la casa del terror. A la propaganda es presumia que totes les criatures que hi apareixien eren reals. I no era cap mentida: hi havia la Júlia, la dona barbuda; en Gunther, l'ogre gegant; en Rupert, l'home amb cua, i en Benet, el nan. Es maquillaven per fer por: i ho feien prou bé. No hi deixaven entrar nens, només adults. La Júlia, amb una barba prou espessa, llarga i molt estar-

rufada, havia d'aparèixer força insinuant per demostrar al públic que no era un home. En Rupert es maquillava de bulldog, es posava de quatre grapes i bellugava la cua com un gosset. El presentaven com l'home gos. Deia: «Moltes persones neixen amb cua i els la tallen en el mateix moment del naixement; a mi no m'ho van fer; la meua cua no és gaire gran, cosa d'un pam. Però és de debò; molts dels que conserven cua tenen tan sols un apèndix de pells i cartílag, jo no. La meua té ossets, és una veritable prolongació de la columna...». Molta gent l'hi estirava per veure si era de veritat i llavors ell es girava i feia veure que els mossegava, ferotge. El nan Benet, amb un cap desproporcionadament gros respecte al cos, feia tres o quatre personatges diferents, tots terrorífics. Quan marxaven per la carretera formaven una caravana de vuit vehicles entre cotxes amb remolc, un camió i una furgoneta gran que, al seu torn, portava un remolc amb el cavall. L'Àgatha i la Rut dormien en un dels remolcs. A l'altre, el gerent i propietari, el senyor Masdefiol, prim, un home d'uns seixanta anys, amb un rostre de pell tibada i morena, inexpressiu com l'esfinx. Després hi havia el remolc de la Júlia, la dona barbuda, i el que compartien els tres artistes restants: en Gunther, en Rupert i el nan Benet. Després hi havia el mecànic, que es deia Tatxo, i en Tomàs, que era el cuiner, venia entrades, feia passejar per un duro els nens amb el cavall engalanat i, sobretot, era barber per vocació. Tenien el seu propi remolc. En aquella comunitat hi ha-

via un parell d'esdentegats. L'amo, el senyor Masdefiol, que llua una dentadura postissa de categoria (amb una dent d'or i tot, amb el seu nom gravat), i en Tatxo, que es va quedar sense dents una vegada que va calcular malament i es va esclafar de morros a terra des de dalt de l'entarimat de la casa del terror. Va salvar la vida i va continuar enfilant-se per muntar la casa, però sense dents i amb el nas sense cartílag, com un boxador sonat. Tots dos es feien afaitar per en Tomàs, fill, net, i renet de barbers vinculats al món firaire i del circ. De generació en generació s'havien transmès com a herència un ou de fusta dissenyat especialment per afaitar clients sense dents. Amb l'ou a la boca, la galta agafava forma i es podia afaitar en condicions. El partidari més fervorós de l'ou d'en Tomàs era l'amo, el senyor Masdefiol, que a l'hora d'afaitar-se s'estimava més treure's la dentadura postissa de luxe, embolicar-la amb un mocador de seda fina i ficar-se l'ou d'en Tomàs a la boca. Ben contràriament, la Júlia, la dona barbuda, mai no havia consentit que l'afaités. Per a ella era una operació massa íntima. S'afaitava ella mateixa.

En total s'hi van estar gairebé mig any, fins a tocar de Nadal. La relació amb en Gunther no va fructificar. El noi estava cada dia més moix, més desencantat, sentia més menyspreu per ell mateix. La gent, quan el veia pel carrer després de l'espectacle, se'n burlava. Al final, va optar per tancar-se al remolc i no sortir-ne.

No deixava que el toqués. Ja no parlava dels seus

projectes de futur. Deia que volia estalviar per tornar a casa.

—Què t'ha passat? Què t'han fet?

—Si et sentissis...

—Què?

—Aquest to de suficiència que gastes amb mi, ara. Qui t'has cregut que ets?

On era el noi que havia conegut al Saló Diana? La lliçó era clara i la Rut es va prometre que sempre ho tindria en compte: enfonsar la moral de la gent era molt més fàcil i més ràpid del que pensava. La Rut ho xerrava amb l'Àgatha mentre muntaven l'estructura de la casa del terror o raspallaven el cavall; o quan havien d'anar lluny a buscar aigua o a comprar recanvis.

En Gunther s'emborratxava amb el seu company, el nan Benet, que tampoc sortia gaire de la fira per vergonya. En Rupert els burxava quan anava i venia de passejar pels pobles: ell podia amagar-se la cua als pantalons.

La Rut es va anar desenamorant d'en Gunther. No van tornar a fer l'amor. Al final va arribar una nit en què el noi va començar a planye's per la seva lletjor. No ho havia fet mai:

—Soc molt lleig. I no intentis convence'm que no és així. I no em vinguis amb la història de la bellesa interior. Entre tots aquests —i va fer un senyal al seu voltant amb el dit que englobava tot el món dels Espectacles Masdefiol— em trobo bé.

La Rut se'n va decebre definitivament. En Gunther

havia mostrat sempre la lletjor per bandera. Era el que li donava la força. Li havia explicat apassionadament la seva teoria dels guetos. I com arribaven a ser destructius. I ara ell es trobava bé, deia, dins el seu gueto. I era un pou d'autocompassió. Va adonar-se que ella no podia fer-hi res. Al contrari, s'adonava que en Gunther no sols la menyspreava sinó que gairebé la rebutjava. La Rut l'havia conegut abans i el veia ara. Era un testimoni del seu fracàs.

«Almenys», va pensar la Rut, «m'estalviaré de dir-li que ja no l'estimo». I, tot i saber-li greu, un cop ho va veure clar, se'n va sentir alliberada. Fins i tot contenta.

De vegades, la Rut, en Gunther, el nan Benet i l'Àgatha preien una cervesa junts. La Rut s'escandalitzava sovint del cinisme i l'amoralitat del nan, però encara més del fet que en Gunther li fes cas i no l'hi discutís. En Benet, per exemple, li deia:

—Gunther, a mi em funciona de fàbula. No saps el poder que tens sobre els costums, sobre les regles dels *normals* simplement pel teu físic especial! La gent no pot evitar-ho. Es pensen que un pobre nan, per força, ha de ser sincer i bona persona. Inconscientment, creuen que el pitjor de la meva persona és el que es veu: un càstig. I llavors es posen a fer-te confidències. Tenen una fe cega en tu: ets un estrafet, no pots ser dolent. Refiant-se'n de tu, d'alguna manera creuen que compensen la gran injustícia que el món ha comès. L'únic que has de fer és seguir la veta, escoltar, anar

dient que sí. I ja te'ls fiques a la butxaca. Quan s'adonen de la veritat, és a dir, que ets tan fill de puta i hipòcrita o més que ells, ja és massa tard.

—I què en treus? —li va preguntar la Rut, emprenyada davant la cara de badoc entusiasmada d'en Gunther.

En Benet se la va mirar, li van brillar els ulls, va mostrar les genives mentre somreia i va dir:

—En trec de tot, però bàsicament, diners, regals i sexe.

En Gunther gairebé bavejava de gust. La Rut va sortir del remolc, fastiguejada. Ho va comentar aquell mateix vespre a l'Àgatha, mentre es recosien la roba. La noia es va concentrar en l'agulla de cosir, entrant i sortint, entrant i sortint. No deia res.

—Què et passa? —L'Àgatha es va posar tota vermella de galtes; la Rut ho va entendre—: T'ho has fet amb en Benet?

—Només una vegada. Em va fer tanta pena. L'hauries d'haver vist, amb aquells ulls tan plens d'angoixa, i aquell cap tan gros... No vam fer l'amor. Només el vaig ajudar una miqueta a...

—No cal, Àgatha, no cal...

El nan Benet era un fill de puta espavilat, vet-ho aquí.

Quan l'endemà va insinuar a en Gunther que en Benet potser no era una bona influència, el noi, des dels seus dos metres, se la va mirar amb aquells ulls verds clars ficats en un rostre de cavernícola i li va dir, sec:

—Deixa'm en pau d'una puta vegada.

De fet, en Gunther fins i tot l'evitava. La Rut s'ho va prendre de la millor manera possible. Hauria pogut intentar consolar-lo, però va intuir que no seria el millor, ni per a ell, ni per a ella. Al mateix temps es va anar fent amiga de la Júlia. La dona barbuda era fumadora de marihuana. Lògicament, s'afaitava molt poc sovint. Només quan hi havia la previsió d'estar-se tres setmanes o un mes anant per festes majors on no calia muntar la casa del terror. En aquests casos aprofitava per afaitar-se ja que havia de treballar de cara al públic despatxant entrepans, dolços i llepolies a la paradeta. Però quan s'afaitava, plorava. La Rut ho havia vist, ho havia sentit. S'afaitava ben arran perquè els pèls sortissin ben forts (venien a ser les seves eines de treball) i l'ombra de la barba se la tapava amb maquillatge. Però cada cop que s'afaitava, plorava. Deia que no volia ser la dona barbuda quan només faltaven vint-i-tres anys per a l'any 2000. Per això fumava maria i plorava. La Júlia tenia més pèl a la cara que la majoria d'homes que la Rut havia conegut i que coneixeria en el futur. De vegades, la Júlia bramava com una criatura. Es podia sentir des de fora de la caravana. Llavors tothom sabia que s'estava afaitant. La Rut, plena de llàstima, trucava a la porta del remolc i li demanava si podia entrar. Era una noieta de dinou anys i només volia ser al seu costat per acompanyar-la. La Júlia, amb els ulls inflats pel plor, li obria la porta i li passava el porro. Després es tornava a ensabonar la

cara i continuava, delicadament, amb traça, passant-se la navalla arran de la pell. I entre passada i passada, bramava i demanava el porro. La Rut, sorpresa, s'estava quieta i no deia res. Fumaven fins a no poder més. Fins que la boira espessa provocada pel fum a l'interior del remolc es fonia amb la boira a l'interior de l'ànima. Una vegada, gairebé sense distingir-la, va sentir dir a la dona barbuda:

—La rancúnia, Rut, contràriament al que pensa la immensa majoria de la gent, a mi m'ajuda. Sí, m'ajuda a solucionar el meu problema, ja que em manté viu el desig de venjança...

—Contra qui?

—Contra el món. I mentre arriba el moment, intento viure en pau. Encara més, visc gaudint dels preparatius, de l'espera del gran moment...

—No es pot viure així, Júlia.

—Jo només puc viure així —li va contestar.

La Rut va callar en sec. Van acabar llençades damunt la llitera, adormides. Al final, va acudir a en Gunther. L'hi va explicar. Li va recordar els vells temps de solidaritat i rebel·lió en què s'havien conegut: calia ajudar la Júlia. En Gunther se la va treure del damunt com qui espanta una mosca. Decebuda, va decidir comentar directament al senyor Masdefiol el patiment de la dona barbuda. Va intercedir perquè n'eliminés la presència a la casa del terror i que sempre pogués anar afaitada. No només no li va fer cas sinó que, per culpa de la Rut, la fira va incorporar a l'espectacle un

número nou consistent en la dona barbuda afaitant-se davant d'un mirall i bramant amb grans llàgrimes (que no eren falses) per la seva vida dissortada. Quan la Júlia es va assabentar de l'origen del nou número, no va convidar mai més la Rut a entrar al seu remolc i a fumar maria amb ella.

A finals de setembre, els Espectacles Masdefiol van començar a rebre denúncies de particulars i d'associacions de defensa de drets civils per l'espectacle repugnant d'explotació de la dona barbuda, el nan, l'home gos i en Gunther. Poc temps més tard, l'home amb cua se la va fer tallar perquè havia conegut una noia i s'hi volia casar. En Gunther, el gegant, va desaparèixer de la nit al dia. A l'empresa va deixar-li una nota on explicava que havia agafat un taxi per anar a l'estació de tren més pròxima, que abandonava la interpretació i tornava a Barcelona perquè, a més, el seu pare s'havia posat molt malalt. Li havia demanat que es fes càrrec del negoci familiar, una fusteria gairebé centenària, i ell ho havia acceptat. De la Rut, amb qui pràcticament no es parlava, ni tan sols se'n va acomiadar.

Les denúncies es van convertir en multes i prohibicions.

La companyia es va dissoldre i van tancar. Encara van estar junts fins a principis de desembre, establerts en un descampat prop de Berga, mentre el senyor Masdefiol s'ho anava venent tot a una empresa del ram. Va ser un cap d'any molt fred, amb nevades con-

tínues. Els que quedaven no sortien dels remolcs. Finalment, a mitjans de gener, el senyor Masdefiol va estar en disposició de pagar a tothom fins al darrer cèntim que devia. Cadascú va escampar la boira en direccions diferents. La Rut va sentir per última vegada els brams de la Júlia mentre s'afaitava. Sense feina, ja no li calia lluir la barba. S'hauria d'afaitar cada dia. I segons el dia, dues vegades. Li va fer adeu amb la mà mentre entrava al taxi que l'havia de dur a la parada dels cotxes de línia. No s'ho esperava, però la Júlia li va tornar la salutació i fins i tot li va esbossar un somriure. Al nan Benet, va passar-lo a recollir un Dodge Dart amb xofer. Una dona tota mudada amb ulleres de sol i aires de marquesa l'esperava dins del cotxe. Abans de pujar-hi, el nan va girar-se cap a nosaltres, i, tot sinistre, ens va fer l'ullet còmplicement. I, llavors sí, hi va entrar.

Tot era molt trist i molt estrany. I a la Rut encara se li encongia el cor quan pensava en en Gunther, i no pas per haver-lo perdut com a enamorat. En aquest sentit, havia girat pàgina i n'estava força contenta. Si el cor se li encongia era perquè veia tota una força de la natura contracultural com en Gunther cauteritzada i neutralitzada. I ella? El món la domesticaria i l'escombraria tan ràpidament com a ell? La rapidesa del procés, amb el seu amic, l'havia deixada astorada.

L'Àgatha va estimar-se més tornar a Barcelona. La Rut es va quedar a Berga, sense saber gairebé per què. Es trobava molt cansada. Era gener del 1978 i tot era

ple de neu. Comptat i debatut, ja feia gairebé dos anys que vivia pel món, aprenent, buscant...

Què estava fent? Què li passaria? Tots els diaris anaven plens de les novetats de l'arribada de la democràcia a Espanya: eleccions municipals, referèndum per la Constitució, eleccions generals. Tot s'anava posant a lloc, a poc a poc. Després va llegir que es formaven grans cues, matí, tarda i nit, per veure *El último tango en París*. Els seus pares l'havien anat a veure a Perpinyà. Ara, a Barcelona, causava furor. Ja ho comprenia, però li feia mandra tornar a una ciutat excitada per aquesta qüestió. Almenys, pel que semblava, el Saló Diana encara funcionava. Amb més calma, però: dues funcions diàries, hi representaven Brecht, entrada fixa a dues-centes pessetes, tenien un conveni amb l'Ajuntament... Li va fer molta por tornar i trobar-se més gent com en Gunther, domesticats.

De vegades encara se sentia com una nena, sobtadament es trobava profundament sola i poruga perquè no sabia què passaria amb ella ni amb la seva vida. No tenia temps per pensar. La Rut eixamplava el seu univers conegut, però, per més que ho feia, tenia la sensació que no s'acabava mai, que no arribava mai al final. Volia descansar.

Va agafar una habitació en una pensió.

«Es necessita administrativa que parli anglès», deia el cartellet penjat a la porta d'aquell taller.

Va entrar-hi i es va enamorar d'una grua.

Va pensar, si tinc una grua no em domesticaran.